

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДАР БОРАИ САРМОЯГУЗОРӢ
(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2016, № 3, мод. 152)

(ҚҶТ аз 3.08.2018 № 1547)

Бо қарори Маҷлиси намоёндагони
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 10 феввали соли 2016, № 357
қабул гардидааст.

Бо қарори Маҷлиси миллии
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 3 марти соли 2016, № 196
ҷонибдорӣ гардидааст.

Қонуни мазкур муносибатҳои *ҷамъиятиро вобаста ба сармоягузорӣ танзим* намуда, асосҳои *ташкилӣ, молиявӣ*, ҳуқуқию иқтисодии ҳавасмандгардонӣ ва дастгирии давлатии сармоягузорию бо роҳи пешниҳоди низоми ҳуқуқии баробар ва кафолати ҳимояи ҳуқуқи сармоягузoron муайян менамояд **(ҚҶТ аз 3.08.2018 № 1547)**.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Мафҳумҳои асосие, ки дар Қонуни мазкур истифода мешаванд:

- сармоягузорӣ - аз ҷониби сармоягузор дар шакли дороиҳои моддӣ ва ғайримоддӣ гузоштани сармоя дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади гирифтани фоида;
- сармоягузор - шахси воқеӣ ва ҳуқуқӣ, инчунин ташкилот бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти сармоягузорию амалӣ менамояд;
- фаъолияти сармоягузорӣ - раванди сармоягузорӣ, ки марҳилаҳои таҳия, иҷро ва идоракунии лоиҳаҳои вобаста ба сармоягузорию дар бар мегирад;
- сармоягузории дарозмуҳлат - гузоштани сармоя ба лоиҳаи сармоягузорӣ бо давомнокии зиёда аз даҳ сол;
- сармоягузори хориҷӣ - давлати хориҷӣ, шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ташкилоти хориҷӣ бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ, шаҳрванди хориҷӣ, инчунин ташкилоти байналмилалӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи қонунгузории кишвари будубоши худ сармоягузорӣ менамояд;
- сармоягузори ватанӣ - шахси воқеӣ ва ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба таври доимӣ берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқомат дошта, сармоягузорию ба соҳаҳои гуногуни иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд;
- сармоягузори ақаллият - сармоягузоре, ки сармоягузорию дар ҳаҷми камтар аз даҳ фоизи саҳмияҳои овоздор амалӣ менамояд (камтар аз даҳ фоизи овозҳо аз шумораи умумии овоздиҳии иштирокчиён);
- сармоягузориҳои мустақим - аз тарафи сармоягузор соҳибӣ, харидорӣ намудани на камтар аз даҳ фоизи ҳисса, ҳиссаҳо (саҳм) дар сармояи оинномавии (*шариконаи*) ташкилоти тижоратӣ, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода шудааст ё аз нав таъсис дода

мешавад, инчунин сармоягузорӣ ба воситаҳои асосии филиали шахси ҳуқуқии хориҷии дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсисёбанда (**ҚҚТ аз 3.08.2018 с., № 1547**);

- сармоягузориҳои тақрорӣ - сармоягузориҳо ба объектҳои фаъолияти соҳибкорӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби даромад ё фоидаи сармоягузорионе, ки аз сармоягузорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст омадааст;

- баҳси сармоягузорӣ - баҳсе, ки аз уҳдадориҳои шартномавӣ байни сармоягузoron, мақомоти давлатӣ, шахсони мансабдори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) иштирокчиёни дигари фаъолияти сармоягузорӣ, ки вобаста ба фаъолияти сармоягузор ба вучуд меояд;

- *лоиҳаи сармоягузорӣ* - *лоиҳаи аз ҷиҳати стратегӣ муҳими тиҷоратӣ, ки ҷалби сармоягузориҳо барои рушди соҳаи муайяни иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва баланд бардоштани сатҳи зиндагии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ менамояд* (**ҚҚТ аз 3.08.2018 с., № 1547**);

- мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ - мақоми давлатие, ки сиёсати давлатиро дар соҳаи сармоягузорӣ татбиқ менамояд;

- грантҳои аслии давлатӣ - молу мулк, ки ба сармоягузор барои истифодаи муваққатӣ ва роӣгон ҷиҳати татбиқи лоиҳаи сармоягузорӣ дода мешавад;

- имтиёзҳои сармоягузорӣ - афзалиятҳои хусусияти мақсаднокдошта, ки тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дар доираи созишномаҳо ва шартномаҳои сармоягузорӣ ба сармоягузoron пешниҳод мегарданд;

- равзанаи ягона барои сармоягузoron - шакли марказонидашудаи мусоидат ба сармоягузoron аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ ҷиҳати пешниҳоди хизматрасониҳои давлатӣ, ки кам намудани иштироки сармоягузoronро дар ҷамъоварӣ ва омода намудани ҳуҷҷатҳо ва маҳдуд кардани алоқаи мустақими онҳоро бо мақомоти давлатӣ пешбинӣ менамояд;

- экспроприатсия - азхудкунии маҷбурии музднокӣ молу мулк аз ҷониби давлат ба манфиати ҷомеа;

- экспроприатсияи бавосита (ғайримустақим) - тадбирҳои танзимкунандаи давлат, ки мақсади ба таври мустақим маҳрум намудани шахсро аз молу мулк надоранд, вале сармоягузориҳои он арзиши молиявӣ ва самаранокии ҳудро гум мекунанд;

- милликунонӣ - ба моликияти давлат даровардани молу мулк бо пардохти арзиши онҳо ва ҷуброни зараре, ки вобаста ба милликунонӣ ба соҳибмулк расидааст;

- реквизи́тсия - дар ҳолатҳои офати табиӣ, садама, бемориҳои сироятӣ (эпидемия), талафоти ҳайвонот (эпизоотия) ва дигар ҳолатҳои фавқулода тибқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз молик мутобиқи тартиб ва шартҳои муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ба манфиати ҷомеа маҷбуран гирифтани молу мулк бо пардохти арзиши он ба молик.

Моддаи 2. Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сармоягузорӣ

Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сармоягузорӣ ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад (**ҚҚТ аз 3.08.2018 с., № 1547**).

Моддаи 3. Намудҳои дорониҳо, ки ба фаъолияти сармоягузорӣ гузошта мешаванд

1. Сармоягузор метавонад ба фаъолияти сармоягузорӣ молу мулк ва ҳуқуқ ба онҳоро, ки ба у ҳамчун моликият ва дигар асоси ҳуқуқӣ мансуб мебошад, гузорад, аз ҷумла:

- молу мулки ғайриманкул;

- воситаҳои пулӣ;

- саҳмияҳо, ҳиссаҳо дар *сармояи оинномавӣ (шарикона)* ва дигар шаклҳои иштирок дар шахси ҳуқуқӣ (**ҚҚТ аз 3.08.2018 с., № 1547**);

- ҳуқуқҳои молумулкӣ;
- моликияти зеҳнӣ ва дигар намудҳои ҳуқуқҳои ғайримолумулкӣ;
- дигар объектҳои ҳуқуқҳои граѓанин, ки дар муомилот бо қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳдуд карда нашудаанд.

Моддаи 4. Шаклҳои амалӣ намудани сармоягузориҳои хориҷӣ

Сармоягузориҳои хориҷӣ ҳуқуқ доранд сармоягузориҳо дар шаклҳои зерин амалӣ намоянд:

- ташкили корхонаҳо, ки пурра ба сармоягузориҳои хориҷӣ тааллуқ доранд, инчунин филиалҳо ва намоёндагӣҳо, ки ба шахсони ҳуқуқии хориҷӣ мансубият доранд ё ба воситаи ба даст овардани ҳуқуқи моликият ба корхонаҳои мавҷуда (*ҚҚТ аз 3.08.2018 с., № 1547*);
- таъсиси шахсони ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо иштироки шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ё ба даст овардани ҳисса дар корхонаҳои мавҷуда;
- ба даст овардани саҳмияҳо, вомбаргҳо ва дигар қоғазҳои қиматноки муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- мустақилона ё бо иштироки шахсони ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст овардани ҳуқуқи консессияҳо барои истифодаи объектҳои моликияти давлатӣ ва захираҳои табиӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- ба даст овардани дигар ҳуқуқҳои молумулкӣ;
- дар дигар шаклҳои, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст.

Моддаи 5. Маҳдудиятҳои ҳангоми амалӣ намудани сармоягузориҳо

1. Сармоягузориҳо ҳуқуқ доранд сармоягузориҳо ба объект ва намудҳои фаъолияти соҳибдорӣ, ба истиснои намудҳои фаъолият, ки барои фаъолияти сармоягузориҳо бинобар зарурати таъмини манфиатҳои миллӣ маҳдуд ва ё манъ карда шудаанд, амалӣ намоянд (*ҚҚТ аз 3.08.2018 с., № 1547*).

2. Сармоягузориҳо ба молу мулки шахсони ҳуқуқие, ки дар бозорҳои молии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавқеи ҳукмфармо доранд, мутобики қонунгузориҳои зиддинҳисориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегардад.

Моддаи 6. Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузориҳо ва вазифаҳои он

Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузориҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад, ки вазифаҳои зеринро иҷро мекунад:

- ба сармоягузориҳо дар таъмини иҷрои уҳдадорӣҳои мақомоти давлатии дахлдор ва шахсони ҳуқуқӣ мусоидат менамояд;
- муроҷиати сармоягузориҳо оид ба масъалаҳои дар ҷараёни фаъолияти сармоягузориҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бавучудомадаро баррасӣ намуда, робитаи байни мақомоти дахлдори давлатӣ ва сармоягузориҳо таъмин менамояд;
- иттилоотро дар хусуси имкониятҳои сармоягузориҳо, барномаҳо, лоиҳаҳо ва шартҳои сармоягузориҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва интишор менамояд;
- оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузориҳо ва тақмили қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи сармоягузориҳо пешниҳодҳо таҳия ва ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон манзур менамояд;
- ба сармоягузориҳо дар ҳалли масъалаҳо ва баҳсҳои бамиёномада, аз ҷумла бо тартиби то судӣ мусоидат менамояд;
- бо тартиби муқарраргардида созишномаҳо ва шартномаҳои сармоягузориҳо ба имзо мерасонад;
- вазифаҳои дигареро, ки ба ҷалби сармояи мустақим, пешбурди сармоягузориҳо, дастгирӣ ва ғайраи сармоягузориҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нигаронида шудаанд, амалӣ менамояд.

БОБИ 2 . НИЗОМИ ҲУҚУҚИИ САРМОЯГУЗОРӢ

Моддаи 7. Кафолати баробарҳуқуқии сармоягузориҳо

Давлат баробарҳукукии сармоягузори хориҷӣ ва ватаниро кафолат дода, ба поймолкунии ҳукуки сармоягузори вобаста ба мансубияти шахрвандӣ, миллат, забон, чинс, наҷод ва эътиқоди динӣ роҳ наметад (ҚҚТ аз 3.08.2018 с., № 1547).

Моддаи 8. Кафолати ҳифзи ҳукуки сармоягузор

1. Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳукукии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон ҳифзи ҳукуку манфиатҳои қонунӣ ва устувории қонунгузорӣ дар соҳаи сармоягузори кафолат медиҳад (ҚҚТ аз 3.08.2018 с., № 1547).

2. Сармоягузор ба ҷабри зарари мутобиқи қонунгузори граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон дар натиҷаи аз тарафи мақомоти давлатӣ қабул намудани санадҳои ба қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолиф, инчунин амалҳои ғайриқонунӣ (беамалӣ) шахсони мансабдори онҳо расонидашуда, ҳуқуқ дорад.

3. Ҷумҳурии Тоҷикистон устувории шартҳои созишномаҳо ва шартномаҳо, ки байни сармоягузори ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон баста шудаанд, кафолат медиҳад, ба истиснои ҳолатҳои, ки тағйири иловаҳо дар шартнома бо созиши тарафҳо ворид карда шудаанд.

4. Дар ҳолати ворид намудани тағйири иловаҳо ба қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ё қабули санадҳои меъёрии ҳукукии нав, ки боиси бадшавии шартҳои амалисозии фаъолияти сармоягузорӣ мегарданд, сармоягузори, ки сармоягузори дарозмӯҳлат мекунанд, дар давоми даҳ сол аз рӯзи мавриди амал қарор дода шудани ин қонунҳо барои интиҳоби шароити ба онҳо мусоид ҳуқуқ доранд.

5. Бадшавии шароити сармоягузорӣ ин ворид кардани тағйири иловаҳо ба қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва инчунин қабули санадҳои меъёрии ҳукукии нави Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб мераванд, ки ҳолатҳои зеринро пешбинӣ менамоянд:

- афзоиши - гаронии андоз нисбат ба гаронии андоз аз рӯзи оғози маблағгузори лоиҳаи сармоягузорӣ;
- қорӣ намудани маҳдудияти миқдорӣ ба ҳаҷми сармоягузорӣ ва дигар талаботи иловагӣ вобаста ба андозаи сармоя, муқаррар намудани дигар ҳолатҳои маҳдудкунӣ ё манъкунӣ;
- қорӣ намудани маҳдудият нисбат ба ҳиссаи саҳми сармоягузори хориҷӣ дар сармояҳои оинномавии (шариконаи) шахсони ҳуқуқӣ (ҚҚТ аз 3.08.2018 с., № 1547).

6. Низомии мазкур нисбат ба тағйири иловаҳо ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба масъалаҳои амнияти миллий, тандурустӣ, ҳифзи муҳити зист, маънавият ва ахлоқ алоқаманд мебошанд, паҳн намегардад (ҚҚТ аз 3.08.2018 с., № 1547).

Моддаи 9. Кафолатҳо ва тадбирҳои иловагии ҳимояи сармоягузори

1. Дар баробари кафолатҳо ва тадбирҳои умумии ҳимояи сармоягузори, қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад кафолат ва тадбирҳои иловагии ҳимояи сармоягузори пешбинӣ намояд.

2. Кафолат ва тадбирҳои иловагии ҳимояи сармоягузорӣ метавонанд ҳангоми амалисозии сармоягузорӣ, ки ҳаҷми умумии онҳо на камтар аз маблағи ҳамаҷиши панҷ миллион доллари Штатҳои Муттаҳидаи Америка бо пулли миллиро ташкил медиҳад, пешниҳод шаванд.

3. Кафолат ва тадбирҳои иловагии ҳимояи сармоягузори дар қисми 2 моддаи мазкур пешбинишуда ба сармоягузори дар доираи созишнома ва шартномаҳои дахлдор дар асоси қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи созишномаи сармоягузорӣ", "Дар бораи шарикии давлат ва баҳши хусусӣ", "Дар бораи концессияҳо" ва "Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот" пешниҳод карда мешаванд.

Моддаи 10. Кафолати ҳукуки истифодаи даромадҳо

1. Сармоягузори ҳуқуқ доранд:

- дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои қарзӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пули миллий ва (ё) асъори хориҷӣ мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон суратҳисобҳо кушоянд;

- бо салоҳдиди худ даромади аз ғаёлият бадастовардари баъди супоридани андозҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ истифода намоянд.

2. Ба сармоягузори хориҷӣ ҳукуки ба берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол додани маблағи даромади онҳо бо асъори хориҷӣ, ки бо роҳи қонунӣ дар натиҷаи ғаёлияти сармоягузорӣ ва истехсоли ба даст омадаанд, кафолат дода мешавад.

Моддаи 11. Муомилоти асъорӣ

1. Сармоягузори дар доираи ғаёлияти сармоягузорӣ ҳукуки мубодилаи озоди пули миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба асъори дигари озодона мубодилашаванда, инчунин хариди асъори хориҷӣ ва дигар амалиёти аъсориро мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи танзими аъсор ва назорати аъсор" доранд.

2. Маҳдудиятҳои оид ба интиқоли маблағ бо асъори хориҷӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аз Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хориҷ барои сармоягузори метавонанд танҳо дар асоси қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва бо мақсади пешгирии қонунигардонии (расмиқунонии) даромадҳои бо роҳи ғайриқонунӣ бадастомада қорӣ қарда шаванд.

Моддаи 12. Кафолати иштироки сармоягузор дар хусусигардонии моликияти давлатӣ

1. Сармоягузор метавонад дар хусусигардонии объекти моликияти давлатӣ тавассути ба даст овардани ҳукуки моликият ба молу мулки давлатӣ ё ҳисса, ҳиссаҳо (саҳм) дар сармояи оинномавии ташкилоти хусусигардондашаванда иштирок намоад (*ҚҚТ аз 3.08.2018 с., № 1547*).

2. Тартиб ва шартҳои хусусигардонии моликияти давлатиро Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи хусусигардонии моликияти давлатӣ" муайян менамоад.

Моддаи 13. Ошқорбаёнӣ дар ғаёлияти мақомоти давлатӣ нисбат ба сармоягузори ва дастрасӣ ба иттилооти марбут ба татбиқи ғаёлияти сармоягузорӣ

1. Давлат ба сармоягузори дастрасии роӣгонро ба маҳзани санадҳои меъёрии ҳукуқӣ кафолат медиҳад.

2. Санадҳои меъёрии ҳукуқие, ки ба манфиатҳои сармоягузори дахл доранд, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр, инчунин дар сомонии расмӣ мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ қойгир қарда мешаванд.

3. Иттилооти дигари марбут ба амалӣ намудани ғаёлияти сармоягузорӣ, аз ҷумла маълумот дар бораи кафолат, афзалиятҳои ва имтиёзҳои сармоягузорӣ, грантҳои аслии давлатӣ, равшанаи ягона барои сармоягузори, имқониятҳои сармоягузорӣ, барномаҳо, лоиҳаҳо ва шартҳои амалӣ намудани ғаёлияти сармоягузорӣ, ҳисобот оид ба амалисозии ғаёлияти сармоягузорӣ, созишномаҳои сармоягузори имзошуда дар сомонии расмӣ мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ ва дигар мақомоти давлатӣ, ки дар ғаёлияти сармоягузорӣ иштирок мекунанд, қойгир қарда мешаванд.

4. Сармоягузори, аз ҷумла сармоягузори ақаллият, бо дастрасии озоди роӣгон ба маълумот дар бораи бақайдгирии шахсони ҳукуқӣ, бақайдгирии молу мулки ғайриманқул ва аҳдҳои вобаста ба молу мулки ғайриманқул, иҷозатномаҳо ё ҳуҷҷатҳои иҷозатдиҳии додашуда инчунин ба дигар маълумоти пешбиниамудаи санадҳои меъёрии ҳукуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба амалӣ намудани ғаёлияти сармоягузорӣ алоқаманданд ва дорои сирри тиқоратӣ ва сирри дигари бо қонун ҳифзшаванда намебошанд, таъмин қарда мешаванд (*ҚҚТ аз 3.08.2018 с., № 1547*).

Моддаи 14. Кафолати ҳуқуқҳои сармоягузор хангоми экспроприатсия ва реквизиатсия

1. Молу мулки сармоягузор миллий қардониди намешавад.

2. Экспроприатсия, аз ҷумла экспроприатсияи бавоситаи (ғайримустақим) сармоя дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ё қабули қораҳои баробар ба экспроприатсияи сармоя манъ аст, ба истиснои экспроприатсия ба манфиати давлат ё қомеа, дар асоси поймол нағаштани ҳуқуқ, тибқи тартиби

муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо пардохти саривактӣ, муносиб ва самарабахши ҷуброн.

3. Сармоягузорӣ ва дигар дорониҳои сармоягузори, ба ғайр аз ҳолатҳои фавқулода, офатҳои табиӣ, садама, касалиҳои сироятӣ (эпидемия), талафоти ҳайвонот (эпизоотия), таҳти реквизиция қарор намегиранд.

4. Қарор дар бораи реквизиция аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда мешавад.

5. Экспроприация, экспроприация бавосита (ғайримустақим) ва реквизицияи молу мулк сармоягузор, бо пардохти арзиши молу мулк анҷом дода мешавад.

6. Арзиши молу мулк аз рӯи қабули қарор дар бораи экспроприация ё реквизиция дар асоси нархҳои қарорӣ ё ба усули дигари нархгузори аз тарафи нархгузори мустақил бо асбоби, ки сармоягузори шудааст, ё дигар асбоби қобили қабули сармоягузор муайян карда мешавад.

7. Аз лаҳзаи пайдоиши ҳуқуқ ба ҷуброн ва то лаҳзаи пардохти он ба маблағи ҷубронпулӣ дар ҳаҷми меъёри миёнаи солҳои тибқарӣ дар рӯи пардохти ҷубронпулӣ ғоизҳо бо асбоби, ки бо он сармоягузори анҷом дода шудааст ва ё бо ягон асбоби дигари ба сармоягузор қобили қабул ҳисоб карда мешаванд.

8. Шахсе, ки молу мулкҳои реквизиция карда шудааст, ҳуқуқ дорад пас аз қатъи қарордори амали ҳолатҳои, ки боиси реквизиция қарордори, барқарордори молу мулкҳои нигоҳдошташударо талаб намояд ва дар сурати барқарордори он ба суд муроҷиат намояд.

9. Сармоягузор метавонад қонунӣ будани мақсади истифодаи экспроприация ва реквизиция, арзиши молу мулкҳои экспроприация ва ё реквизиция қарордори ва расмиётеро, ки мақомоти давлатӣ ҳангоми табиқӣ экспроприация ва реквизиция қарордори намудаанд, дар судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дар суди ҳакамӣ, суди байналмилалии арбитражӣ ва арбитражи байналмилалӣ тибқарӣ мавриди баҳс қарор диҳад.

Моддаи 15. Додани ҳуқуқи сармоягузор ба шахси дигар

1. Сармоягузор метавонад ҳуқуқ ва уҳдадориҳои (гузаронидани қарз) худро тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шахси дигар диҳад (гузашт қунад). Додани ҳуқуқи уҳдадориҳо аз рӯи намудҳои ғайриқарордори иҷозатномадодашаванда, ё *ғайриқарордори, ки ҳуҷҷатҳои иҷозатдиҳиро талаб мекунад*, баъди мувофиқа бо мақомаи, ки қарордори амалӣ қардори ин намуди ғайриқарордори иҷозатнома ё ҳуҷҷатҳои иҷозатдиҳӣ додааст, анҷом дода мешавад (*ҚҚТ аз 3.08.2018 с., № 1547*).

2. Додани ҳисса дар *молу мулкҳои* шахсони ҳуқуқӣ, ки дар бозорҳои молии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавқеи ҳуқуққарордори ишғол менамоянд, инчунин бо розигии мақоми вақолатдори давлатии зиддиинҳисорӣ дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунгузори зиддиинҳисории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад (*ҚҚТ аз 3.08.2018 с., № 1547*).

3. Ҷумҳурии Тоҷикистон танҳо дар он ҳолат ҳуқуқи давлати қарордори, мақоми вақолатдори он ё агентии суғуртара аз рӯи шартномаи суғуртавӣ вобаста ба сармоягузори дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф менамояд, ки сармоягузор дар Ҷумҳурии Тоҷикистон сармоягузориҳо воқеан амалӣ қарда ва (ё) уҳдадориҳои шартномавино дар ҳаҷми қурра ба иҷро қаронида бошад.

Моддаи 16. Қарордори ҳуқуқи сармоягузор қарордори ба қарордори қарордори молу мулк ва иттилоот

Сармоягузоре, ки дар ибтидо ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон молу мулк ва иттилоотро дар шакли ҳуҷҷат ё дар шакли сабтҳои электронӣ ба сифати сармоягузори қарордори кардааст, ҳуқуқ дорад ба қарордори (ба қарордори иҷозатнома, қарордори қарордори ва истифодаи тадбирҳои қарордори танзими қарордори тарифии ғайриқарордори савдои қарордори) молу мулк ва иттилооти маққурро аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қарордори баъди қарордори муҳлати сармоягузори мутобиқи қонунгузори қарордори Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордори.

Моддаи 17. Ҳуқуқи сармоягузор қарордори истифодаи захираҳои табиӣ

1. Ба даст овардани ҳукуки истифодаи қитъаи замин ва захираҳои дигари табиӣ аз тарафи сармоягузор мутобики қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

2. Ҳангоми ба даст овардани ҳукуки моликият ба бино ва иншоот, яқоя бо ин объектҳо ҳукуки истифодаи қитъаи замин низ мувофиқи тартиб ва шартҳои пешбининамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба сармоягузор мегузарад.

Моддаи 18. Кафолатҳо барои сармоягузоре, ки сармоягузориҳои тақрориро анҷом медиҳад

1. Сармоягузор метавонад бо салоҳдиди худ ғоидаи пас аз пардохти андозҳо ба дастомадаро дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон тақроран сармоягузорӣ намояд.

2. Ҳангоми амалӣ кардани сармоягузориҳои тақрорӣ сармоягузор ба пуррагӣ аз ғимояи ҳукукӣ, кафолатҳо ва имтиёзҳои, ки Қонуни мазкур муқаррар намудааст, истифода менамояд.

Моддаи 19. Шартномаҳои консессионӣ

Ҳукук ба сармоягузoron нисбати объектҳои консессионӣ дар асоси шартномаҳои консессионие, ки мутобики Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи консессияҳо" баста шудаанд, дода мешавад.

Моддаи 20. Сармоягузориҳо ба минтақаҳои озоди иқтисодӣ

Барои амалӣ намудани сармоягузориҳо ба минтақаҳои озоди иқтисодӣ меъёрҳои қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи минтақаҳои озоди иқтисодӣ татбиқ карда мешаванд.

БОБИ 3. ДАСТГИРИИ ДАВЛАТИИ САРМОЯГУЗОР ВА САРМОЯГУЗОРӢ

Моддаи 21. Имтиёзҳои сармоягузорӣ

Имтиёзҳои андозӣ, гумрукӣ ва дигар имтиёзҳо ба сармоягузoron бо тартиб ва шартҳои муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, созишномаҳо, шартномаҳои сармоягузорӣ ва санадҳои ҳукукии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон пешниҳод карда мешаванд.

Моддаи 22. Дастгирии давлатии субъектҳои фаъолияти сармоягузорӣ

(Қонуни ҚТ 3.08.2018 № 1547)

1. Давлат дастгирии иттилоотӣ, молиявӣ ва молумулкӣ, аз ҷумла пешниҳоди грантҳои аслии давлатиро ба сармоягузoron, субъектҳои дигари фаъолияти сармоягузорӣ, ташкилотҳои, ки суғуртаи қарзҳо ва сармоягузориҳо аз хавф анҷом медиҳанд, амалӣ менамояд.

2. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи созишномаҳои сармоягузорӣ ва шартномаҳои дигар метавонад тавассути мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ ба сармоягузoron грантҳои аслии давлатиро пешниҳод намояд.

3. Андозаи грантҳои аслии давлатӣ, шартҳои истифода ва ба моликият додани он, инчунин баргардонидани гранти аслии дар сурати пеш аз муҳлат қатъ намудани шартнома тибқи созишномаи байни сармоягузор ва мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ муайян карда мешаванд **(ҚТ 3.08.2018 с., № 1547)**.

Моддаи 23. Равзанаи ягона барои мусоидат ба сармоягузoron

1. Бо мақсади мусоидат ба сармоягузoron ҳангоми хизматрасонии давлатӣ мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ равзанаи ягонро барои сармоягузoron таъсис медиҳад.

2. Равзанаи ягона вазифаҳои зеринро амалӣ менамояд:

- қабул ва машваратдиҳии сармоягузoron оид ба масъалаҳои хизматрасонии давлатӣ;
- қабули аризаи сармоягузoron барои гирифтани хизматрасонии давлатӣ, мусоидат дар омода ва ба расмият даровардани ҳуҷжатҳои зарурӣ барои гирифтани хизматрасонии давлатӣ ва пешниҳоди натиҷаҳои хизматрасонии давлатӣ;
- ҳамроҳӣ намудани лоиҳаи сармоягузорӣ дар мақомоти давлатӣ ҳангоми гирифтани хизматрасонии давлатӣ;
- мусоидат дар ҳалли масъалаҳои сармоягузoron дар ҳамкорӣ бо мақомоти давлатии дахлдор;

- мониторинги чараёни пешниҳоди хизматрасонии давлатӣ, инчунин баррасии дархост ва мурочиатҳои сармоягузoron дар мақомоти давлатӣ.

3. Тартиби ташкил ва фаъолияти равзанаи ягона барои мусондат ба сармоягузoronро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад.

БОБИ 4. ТАЛАБОТ НИСБАТИ САРМОЯГУЗОР

Моддаи 24. Уҳдадорихои сармоягузoron

1. Ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти сармоягузорӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон сармоягузор бояд конунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро риоя кунад.

2. Бо мақсади мониторинги иҷрои уҳдадорихо дар доираи созишномаҳо ва шартномаҳои сармоягузорӣ сармоягузор ҳисоботи симоҳаро бо шакли тасдиқнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ пешниҳод менамояд.

3. Сармоягузор набояд амалеро содир намояд, ки боиси рақобати бевичдонона гардад, ё амалеро (беамалиеро) анҷом диҳад, ки ба роҳ надодан, аз байн бурдан ё маҳдуд намудани рақобат, расонидани зарар ба ҳуқуқ, озоdӣ ва манфиатҳои қонунии шахсони дигар равона шудааст.

4. Сармоягузор ҳангоми амалӣ намудани сармоягузорӣ чихати таъсиси ҷойҳои нави корӣ ва тайёр кардани кормандони баландхтисос аз ҳисоби шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон тадбирҳои зарурӣ меандешад.

Моддаи 25. Муносибатҳои меҳнатӣ байни сармоягузор ва шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон

Муносибатҳои меҳнатӣ байни сармоягузор ва кормандон, ки шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, бо конунгузории меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба танзим дароварда мешаванд.

Моддаи 26. Ҳуқуқ ва уҳдадорихои сармоягузор оид ба ҷалби қувваи кории хориҷӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Сармоягузoron барои ҷалби қувваи кории хориҷӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон чихати амалӣ намудани фаъолияти меҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тибки созишномаҳо, шартномаҳои сармоягузорӣ, конунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣи эътирофнамудаи Тоҷикистон, ҳуқуқ доранд.

2. Музди меҳнат, мукофотпулӣ ва дигар шаклҳои ҷуброн, ки аз тарафи сармоягузор ба корманди хориҷӣ пардохт карда мешаванд, инчунин даромадҳои дигари ӯ бо тартиби муқаррарнамудаи конунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон беамомониат берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бароварда мешаванд.

БОБИ 5. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 27. Назорат дар соҳаи сармоягузорӣ

Назорат дар соҳаи сармоягузорӣ аз ҷониби мақомоти дахлдори давлатӣ бо тартиби муқаррарнамудаи конунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

Моддаи 28. Ҳалли баҳсҳои сармоягузорӣ

1. Баҳсҳои байни иштирокчиёни фаъолияти сармоягузорӣ мувофиқи шартҳои пешбинидамудаи созишнома ва шартномаҳои басташудаи байни тарафҳо ҳал карда мешаванд. Дар сурати мавҷуд набудани ҷунин созишнома ва шартномаҳо, баҳсҳои сармоягузории байни иштирокчиёни фаъолияти сармоягузорӣ аз рӯи имкон ба воситаи машварати байни тарафҳо ҳал карда мешаванд.

2. Дар сурати ғайриимкон будани ҳалли баҳсҳо мувофиқи созишнома ва шартномаҳои басташуда, баҳсҳо тибки конунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣи эътирофнамудаи Тоҷикистон дар судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дар суди ҳакамӣ, суди байналмилалӣи арбитражӣ, ва арбитражи байналмилалӣи тичоратӣ, ки бо розигии тарафҳо муқаррар гардидааст, ҳал мегарданд.

Моддаи 29. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 30. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи сармоягузорӣ"

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи сармоягузорӣ" аз 12 майи соли 2007 (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2007, № 5, мод. 365) аз эътибор соқит дониста шавад.

Моддаи 31. тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе,

15 марти соли 2016, № 1299